

Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti žáků **Školní rok 2021/2022**

Zpracovává se dle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb. , ve znění pozdějších předpisů, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízení a dle vyhlášky č. 27/2016 Sb , ve znění pozdějších předpisů, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a je součástí preventivního programu školy.

Školní neúspěšnosti žáka rozumíme žáka prospěchově velmi slabého, kterému hrozí z důvodu neprospěchu předčasné ukončení studia před vykonáním závěrečné či maturitní zkoušky. To je následně spojeno s vysokým rizikem nezaměstnanosti, vzniku závislosti na sociálních dávkách, chudoby, případně i sociálního vyloučení nebo rozvoje sociálně patologických jevů. U některých žáků jsou typické zároveň časté absence i neomluvené hodiny.

Obecně se jedná o žáky, kteří jsou hodnoceni v klasifikačních obdobích klasifikačním stupněm nedostatečný (ve čtvrtletí se tento výsledek jeví jako pravděpodobný) a nebo z různých příčin nemohli být ve více předmětech hodnoceni, aniž by k tomu měli závažné zdravotní důvody.

Mezi ohrožené žáky řadíme i ty, u kterých došlo mezi klasifikačními obdobími k výraznému snížení prospěchového průměru.

Tito žáci jsou vyhodnocováni na čtvrtletních pedagogických radách na základě zpráv třídního učitele a pedagogická rada doporučuje vhodné postupy pro další práci s těmito žáky.

Příčiny školní neúspěšnosti :

Příčiny na našem typu školy mohou být velmi široké. Často se jedná o **nezájem o obor**, případně obor nevhodně vybraný. Velkou roli hraje **domácí zázemí žáka**, odlišné sociokulturní prostředí, nezájem ze strany rodičů, neschopnost rodičů přimět žáka k pravidelné domácí přípravě a docházce do školy, problémy ve vztazích v rodině. Někdy se i sám žák chce co nejdříve z nevhodného rodinného prostředí osvobodit a stát se finančně samostatným.

Vliv mají samozřejmě i **morálně volní vlastnosti žáka a jeho osobnost** – nedostatek motivace, vůle, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování, zdravotní komplikace, snížená inteligence, poruchy paměti apod.

U některých žáků vedou k neúspěšnosti **časté krátkodobé absence**, jinde může jít o opravdu závažné zdravotní problémy s **dlouhou souvislou absencí**.

Žák může mít **problémy i ve vztazích** ve škole, se spolužáky, s učitelem. Rovněž může být ohrožen **sociálně patologickými jevy**.

Aktuálně v posledních dvou školních letech může mít vliv i **distanční výuka**, kde mohou mít žáci problémy s vhodným IT vybavením, připojením k internetu nebo s celkovým zvládnutím tohoto způsobu výuky.

Rizikové faktory vzniku školní neúspěšnosti :

Z dlouhodobých zkušeností z práce s těmito žáky na naší škole lze vytipovat rizikové oblasti, kde je třeba se na žáky z pohledu strategie předcházení zaměřit.

Jedná se o žáky přestupující z jiných škol, žáky opakující, žáky procházející náročnou životní či rodinnou situací, žáky se zdravotními problémy závažnějšího charakteru a žáky s poruchami učení a chování. Často na tyto žáky upozorní i nástupní dotazníky vyplňované zákonnými zástupci.

V rámci prevence školní neúspěšnosti je nutné tyto žáky cíleně vyhledávat, sdělovat si vzájemně získané informace mezi pedagogickými pracovníky.

Ve školním roce 2021/2022 může mít vliv na školní neúspěšnost i epidemiologická situace v předchozím školním roce v souvislosti s virem Covid-19 a dlouhodobé uzavřením škol. Žáci se vzdělávali převážně formou distanční výuky a vzhledem k různorodým podmínkám se mohou výrazně lišit jejich výstupní znalosti a dovednosti. Odborný výcvik byl realizován rovněž velmi omezeně. Návrat k běžnému režimu nemusí všichni žáci potřebně zvládnout.

Řešení školní neúspěšnosti :

Základem řešení je vzájemná spolupráce všech zúčastněných, kteří mohou se žákem pracovat – to jsou učitel, třídní učitel, výchovný poradce (VP), metodik prevence, kariérový poradce, pracovníci školských poradenských zařízení a rodiče.

Zákonní zástupci u nezletilých žáků musí být vždy včas informováni, zpravidla na konci každého čtvrtletí a seznámeni s možnostmi nápravy ze strany školy a s doporučeními pro domácí práci se žákem. Vždy se domluví pravidelný komunikační systém.

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná kvalitní odborná diagnostika, na základě které pak škola zpracuje žákovi vhodná podpurná opatření. Ta jsou volena individuálně na základě doporučení poradenských zařízení. Jedná se zejména o :

- Individuální přístup (motivace, respektování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce)
- Poskytování individuálních konzultací a doučování
- Vypracování plánu pedagogické podpory (VP)
- Vypracování IVP (VP)

U ostatních žáků :

- Zjištění příčin neúspěšnosti (pozorováním jako diagnostickou metodou, rozhovory se žákem a zákonnými zástupci, analýzou rozhovorů a formulováním možností náprav)
- Nabídka doučování, konzultací – využití projektu „Šablon pro SŠ“ k doučování v malém počtu žáků a v práci výchovného poradce školy
- Vytvoření podpurného studijního plánu k doplnění či zvládnutí učiva, zpracování dílčího harmonogramu, aby žák získal pocit, že lze vše zvládnout (zejména u žáků s vysokou absencí) – vyučující ve spolupráci s TU a VP
- Zadávání pravidelných úkolů v přiměřeném rozsahu pro domácí přípravu žáka - vyučující
- Umožnit plnění zadaných úkolů i ve volných hodinách ve škole, poskytnout k tomu i školní pomůcky, počítač apod.
- Užívat motivující metody hodnocení žáka, poskytování formativní zpětné vazby – hodnotit co žák umí, čeho dosáhl, v čem se zlepšil a snažit se najít něco pozitivního i u nejslabších žáků, posilovat sebedůvěru žáků, pracovat s chybou jako samozřejmou součástí procesu učení
- Pravidelný kontakt s rodiči žáka, je-li tam zájem i z jejich strany
- Pracovat s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do kolektivu
- Při selhání výše popsaných opatření pak motivovat žáka k opakování ročníku

U žáků v závěrečném ročníku studia :

- Pravidelná docházka na výuku
- Trénink dovedností k vykonání jednotlivých částí závěrečné či maturitní zkoušky

- Zvládání zátěžových situací souvisejících – nácvik samostatného projevu před publikem, časově omezené provádění úkonů apod.
- Intenzivní a dlouhodobé opakování a procvičování znalostí

U ubytovaných žáků na domově mládeže :

- Zákonné zástupce zde v týdnu školní docházky nahrazuje vychovatelka
- Vychovatelky pravidelně sledují prospěch žáků a v případě potřeby po dohodě se zákonným zástupcem stanoví ubytovaným žákům omezení osobního volna na úkor zintenzivnění školní přípravy
- Vychovatelky pravidelně spolupracují s třídním učitelem a výchovným poradcem

U všech žáků :

- Pravidelně každé čtvrtletí vyhodnocovat na pedagogické radě situaci ve vzdělávání žáků, konkretizovat žáky ohrožené školní neúspěšností, dohodnout k nim potřebné strategie a seznámit s tím zákonné zástupce žáků
- **všichni učitelé si u neprospívajících žáků vedou průběžně portfolio podkladů, ze kterého je prokazatelné, jaká opatření již vyučující provedl a jakých výsledků žák v návaznosti na to dosahuje**
- Všichni vyučující si provedou analýzu obsahových změn ve vzdělávání ve šk. r. 2020/2021, aniž by upravovali ŠVP (jaké učivo bylo realizováno v plné šíři, jaké redukovat, co se přesouvá do nového šk. roku, případně se zcela vypustí)
- Učitelé si zmapují individuálně pokroky u všech žáků a naplánují si výuku tak, aby během podzimních měsíců byly doplněny nezbytné znalosti a dovednosti

V Domažlicích 31.8. 2021

Zpracovali: Mgr. Alena Sedláčková, Mgr. Ivana Vondrovicová, Ing. Zdeněk Pitner

Schválila: Mgr. Zdeňka Buršíková, ředitelka SOU Domažlice